

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 czerwca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił wnioskodawcy D. N. prawa do renty inwalidy wojskowego w związku ze służbą wojskową. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie spełnia łącznie przesłanek pozwalających na nabycie prawa do renty inwalidy wojskowego w związku ze służbą wojskową wskazanych w art. 32 pkt 1 ustawy z dnia 29 maja 1974 roku o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. nr 13 poz. 68) / decyzja w aktach ZUS/.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł wnioskodawca w dniu 18 lipca 2017 roku. Wskazał, że jego inwalidztwo powstało podczas służby wojskowej ale także w związku ze szczególnymi warunkami służby wojskowej. Wnioskodawca jest trwale, całkowicie niezdolny do pracy i powstała ona w czasie służby wojskowej ale odmiennie niż komisja Lekarska ZUS, w ocenie wnioskodawcy pozostaje w związku ze służbą wojskową / odwołanie k-2-4/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu podniesiono, że wnioskodawca rentę inwalidy wojskowego bez związku ze służbą wojskową pobiera od 1973 roku. Niezdolność do pracy wnioskodawcy powstała w czasie służby wojskowej ale bez związku z warunkami tej służby./ odpowiedź na odwołanie k- 10-100dw/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca D. N. urodził się w dniu (...). Od 19 czerwca 1973 roku wnioskodawca korzysta z renty inwalidy wojskowego bez związku ze służbą wojskową przyznanej decyzją z dnia 20 grudnia 1973 roku /niesporne, decyzja w aktach ZUS/.

W dniu 27 marca 2017 roku wnioskodawca złożył wniosek o ustalenie uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy pozostającej w związku ze służbą wojskową. / wniosek w aktach ZUS/.

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 9 maja 2017 roku ustalono, że wnioskodawca jest trwale całkowicie niezdolny do pracy. Całkowita niezdolność do pracy powstała w czasie pełnienia służby wojskowej. Całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku ze służbą wojskową, ale powstała w czasie trwania tej służby/ orzeczenie lekarza orzecznika ZUS w aktach ZUS/.

W związku ze złożonym przez wnioskodawcę sprzeciwem od powyższego orzeczenia został on skierowany na badanie przez Komisję lekarską ZUS. Orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 30 maja 2017 roku ustalono, że wnioskodawca jest trwale całkowicie niezdolny do pracy. Daty powstania całkowitej niezdolności do pracy nie można ustalić. Całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku ze służbą wojskową, ale powstała w czasie trwania tej służby / orzeczenia komisji lekarskiej ZUS w aktach ZUS/.

U wnioskodawcy występują zaburzenia sprawności procesów poznawczych i czynności wykonywanych na skutek zmian organicznych w ośrodkowym układzie nerwowym, w umiarkowanym stopniu zakłócający funkcjonowanie. U wnioskodawcy zaznaczone są cechy osobowości schizoidalnej. W dacie badania nie występowały objawy wytwórcze. Wnioskodawca jest samodzielny i funkcjonuje bez pomocy innych osób. Wnioskodawca jest leczony z powodu zaburzeń psychiatrycznych – schizofrenii urojeniowej od 1962 roku. Stan wnioskodawcy uległ poprawie. Wystąpienie psychozy endogennej w trakcie służby wojskowej nie może być uznane za związane ze służbą / opinia neuropsychologiczna k- 41-42/.

Wnioskodawca przeżył zaburzenia depresyjne. Był leczony z powodu schizofrenii. Obecnie uskarża się na łagodne zaburzenia funkcji poznawczych. Z przyczyn psychiatrycznych wnioskodawca jest trwale całkowicie niezdolny do wykonywania jakiegokolwiek pracy zarobkowej. Niezdolność do pracy z tego powodu powstała w czasie służby wojskowej ale bez związku ze służbą wojskową. W czasie pełnienia służby wojskowej wnioskodawca był

hospitalizowany psychiatrycznie w T. od 26.10.1962 roku do 5.07.1963 roku z rozpoznaniem schizofrenii urojeniowej. Do 2003 roku wnioskodawca był hospitalizowany psychiatrycznie 14 razy z rozpoznaniem schizofrenii paranoidalnej. W 2003 roku orzeczono całkowitą niezdolność do pracy i do samodzielnej egzystencji. Nigdy u wnioskodawcy nie rozpoznano zaburzeń stresowych pourazowych czy też depresji reaktywnej. W 2008 roku rozpoznano u wnioskodawcy zespół depresyjny związany ze schizofrenią . W rozpoznaniu stwierdzono schizofrenię i łagodne zaburzenia funkcji poznawczych. Wnioskodawca jest osobą sprawną intelektualnie ale nigdzie w dokumentacji medycznej nie ma rozpoznania zaburzeń pourazowych czy też depresji reaktywnej. Początek zaburzeń stresowych pourazowych występuje zwykle po okresie utajenia, po urazie , który może trwać od kilku tygodni do kilku miesięcy, ale rzadko przekracza 6 miesięcy. Przebieg tych zaburzeń jest falujący, zmienny ale w większości przypadków objawy ustępują całkowicie. Trudno uznać ,że kilkadziesiąt lat po odbyciu służby wojskowej występują u wnioskodawcy zaburzenia stresowe pourazowe. Nawet przy przyjęciu ,że u wnioskodawcy doszło do trwałej zmiany osobowości na tym tle to samo to zaburzenie związane ze wspomnieniami z okresu służby wojskowej nie powoduje niezdolności do pracy. Jest to dyskomfort psychiczny. Nie można rozpoznać zaburzenia związane ze służbą wojskową u osoby z wieloletnim wywiadem schizofrenicznym. Obecnie u wnioskodawcy nie występują typowe objawy schizofreniczne. Wnioskodawca jest trwale , całkowicie niezdolny do pracy z przyczyn psychiatrycznych. Nie jest niezdolny do samodzielnej egzystencji. Niezdolność do pracy powstała u wnioskodawcy w trakcie służby wojskowej ale bez związku ze służbą wojskową / opinia biegłego psychiatry k- 48-50/. Schizofrenia jest chorobą endogenną samoistną o stałej częstości występowania w populacji. W jej przypadku trudno jest upatrywać czynników wyzwalających. Warunki służby wojskowej nie mogły stanowić przyczyny wyzwalającej objawy choroby . Przepisy prawa nie pozwalają zaliczyć schizofrenii do schorzeń psychicznych mogących pozostawać w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby jak i do schorzeń mogących z tego powodu ulec pogorszeniu lub ujawnieniu. Zaburzenia depresyjne jakie wystąpiły u wnioskodawcy w 2008 roku zostały powiązane ze schizofrenią , na którą od lat cierpi wnioskodawca / opinia uzupełniająca psychiatry k- 74/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie opierając się na dokumentach załączonych do akt , w tym aktach ZUS oraz opiniach biegłych neuropsychologa i psychiatry . W ocenie Sądu opinie biegłych wydane w sprawie są spójne , logiczne i konsekwentne. Sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności pozwalających na ich zdyskredytowanie. W ocenie Sądu mogą stanowić materiał dowodowy ,w oparciu o który mogło w sprawie zapaść rozstrzygnięcie. Obaj biegli wydali w sprawie opinie po zbadaniu wnioskodawcy oraz po szczegółowej analizie dokumentacji medycznej. Przedstawione opinie są wyczerpujące i szczegółowe.

W ocenie Sądu biegły psychiatra w sposób wyczerpujący wyjaśnił dlaczego z medycznego punktu widzenia u wnioskodawcy nie mogą być rozpoznane zaburzenia stresowe pourazowe. Trudno odmówić biegłemu logiki ,że od służby wojskowej wnioskodawcy upłynęło wiele lat, u wnioskodawcy rozpoznano chorobę endogenną – schizofrenię a nigdzie w dokumentacji medycznej nie rozpoznano w trakcie wieloletniego leczenia psychiatrycznego ani zaburzeń stresowych pourazowych ani też depresji reaktywnej. Biegły zwrócił uwagę ,że wnioskodawca jest osobą sprawną intelektualnie i ma szeroką wiedzę na temat zaburzeń stresowych pourazowych, dlatego w wywiadzie wskazuje na objawy charakterystyczne dla tego schorzenia. Jednak w ocenie biegłego brak jakichkolwiek rozpoznań w tym zakresie i znaczny upływ czasu od służby wojskowej przeczą ich faktycznemu występowaniu w przeszłości. Pomimo kwestionowania przez pełnomocnika wnioskodawcy opinii biegłych sąd nie dopatrył się konieczności dopuszczenia dowodu z opinii innych biegłych psychiatry i neuropsychologa. Należy dodać, że dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych lub z opinii instytutu, jedynie wtedy, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 roku II CR 817/73, nie publ.)

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie wnioskodawcy na okoliczność szczególnych właściwości i warunków odbytej służby wojskowej i ich wpływu na powstanie zaburzeń stresowych pourazowych, ponieważ w opinii psychiatry brak jest podstaw do twierdzenia, że wnioskodawca cierpi na te zaburzenia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 30 ustawy z dnia 29 maja 1974 roku o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (t.j. Dz. U. 2017 poz. 2193) inwalidą wojskowym jest żołnierz niezawodowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, który został zaliczony do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa powstałego:

- 1) w czasie odbywania czynnej służby wojskowej w okresie pokoju, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie;
- 2) w ciągu 3 lat od zwolnienia z tej służby, jeżeli inwalidztwo to jest następstwem chorób powstałych lub urazów doznanych w czasie odbywania służby wojskowej.

Nie uważa się za inwalidę wojskowego żołnierza zwolnionego z czynnej służby wojskowej podczas pierwszych 6 tygodni jej odbywania z powodu choroby, która powstała niewątpliwie przed stawieniem się żołnierza do służby wojskowej i nie uległa pogorszeniu wskutek tej służby.

W zależności od przyczyny powstania inwalidztwo może pozostawać w związku ze służbą wojskową albo bez związku z tą służbą. (art. 31 ustawy)

Przepis art. 32 powyższej ustawy stanowi, że za inwalidztwo pozostające w związku ze służbą wojskową uważa się inwalidztwo, które powstało na skutek:

- 1) wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej w rozumieniu przepisów o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową;
- 2) chorób zakaźnych panujących w miejscu służbowego pobytu żołnierza;
- 3) chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej;
- 4) istotnego pogorszenia stanów chorobowych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 33 ustawy inwalidztwo nie pozostaje w związku ze służbą wojskową, jeżeli:

- 1) powstało z innych przyczyn niż określone w art. 32;
- 2) jest następstwem wypadku lub choroby, których wyłączną przyczyną było udowodnione przez jednostkę wojskową umyślne lub rażąco niedbałe działanie albo zaniechanie żołnierza naruszające obowiązujące przepisy lub rozkazy, jeżeli jego przełożeni zapewnili warunki odpowiadające tym przepisom i sprawowali we właściwy sposób nadzór nad ich przestrzeganiem, a żołnierz posiadał potrzebne umiejętności do wykonywania określonych czynności i był należycie przeszkolony w zakresie znajomości tych przepisów;
- 3) jest następstwem wypadku, do którego w znacznym stopniu przyczynił się sam żołnierz będąc w stanie nietrzeźwym;
- 4) zranienie, kontuzja i inne obrażenia lub choroba zostały spowodowane przez żołnierza rozmyślnie.

Żołnierzami niezawodowymi w rozumieniu art. 30 są żołnierze:

- 1) odbywający zasadniczą służbę wojskową;
- 2) odbywający przeszkolenie wojskowe;
- 3) pełniący służbę przygotowawczą;
- 4) pełniący służbę kandydacką;
- 5) odbywający ćwiczenia wojskowe;
- 6) pełniący okresową służbę wojskową;
- 7) pełniący służbę wojskową w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

Stanowi o tym przepis art.34 powyższej ustawy .

Zgodnie natomiast z brzmieniem art. 35. 1 ustawy renta inwalidzka przysługuje żołnierzowi, o którym mowa w art. 30 ust. 1. Prawo do renty inwalidzkiej powstaje po zwolnieniu żołnierza ze służby wojskowej. W przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie może być na wniosek komendanta szpitala wojskowego, w którym żołnierz przebywa na leczeniu, przyznane żołnierzowi prawo do renty jeszcze przed zwolnieniem go ze służby. Renta inwalidzka przysługuje również żołnierzowi zwolnionemu z czynnej służby wojskowej z powodu czasowej niezdolności do służby, jeżeli żołnierz ten nie ma prawa do zasiłku chorobowego. Renta ta przysługuje przez czas trwania niezdolności do wykonywania zatrudnienia. Na czas ten zalicza się żołnierza do jednej z grup inwalidów(art.35 ustawy)

W oparciu o treść przepisu art.32 ust 2 zostało wydane zostało rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 31 marca 2003 roku w sprawie ustalenia wykazu chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej oraz wykazu chorób będących istotnym pogorszeniem stanów chorobowych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej (Dz. U z 2003 r poz. 566 ze zm.) , w którym ustalono :

- 1) wykaz chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) wykaz chorób będących istotnym pogorszeniem stanów chorobowych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 w pozycji 18 wskazano zaburzenia stresowe pourazowe (...), psychozy reaktywne, trwałe potraumatyczne zmiany osobowości jako schorzenia powstałe w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej na skutek przeżycia wydarzenia lub sytuacji traumatycznej(oddziaływującej krótko lub długotrwale) w której wystąpiło bezpośrednie zagrożenie utraty życia lub zdrowia .

W ocenie Sądu orzekającego , w oparciu o opinię biegłych neuropsychologa i psychiatry, nie podstaw do przyjęcia ,że trwała całkowita niezdolność do pracy wnioskodawcy powstała w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, w rozumieniu powyżej cytowanych przepisów. Schorzenia psychiatryczne na które uskarża się wnioskodawca nie są wymienione w załączniku nr 1 poz. 18 cytowanego powyżej rozporządzenia z 2003 roku Ministra Obrony Narodowej . Jak wskazał w opiniach biegły psychiatra brak jest dowodów potwierdzających w przeszłości rozpoznanie zarówno zaburzeń stresowych pourazowych jak i depresji reaktywnej. Schorzenia oraz objawy jakie rozpoznawano u wnioskodawcy od 1962 roku związane są ze schizofrenią , która jako schorzenie endogenne w ogóle nie może być łączona z odbytą służbą wojskową. Schizofrenia pod żadną postacią nie jest wymieniona w załącznikach do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z 2003 roku. Podnieść należy ,że subiektywne przekonanie wnioskodawcy dotyczące wpływu służby wojskowej na jego stan zdrowia psychicznego nie jest wiążące dla Sądu.

W wyroku z dnia 20.05.2013 roku Sąd Najwyższy w sprawie o sygn. .akt I UK 650/12 (Lex 1341963) wskazał ,iż podstawą do przyznania świadczenia jest przygotowana przez biegłych ocena stanu zdrowia osoby ubiegającej się o nie. Nie są brane pod uwagę subiektywne odczucia zainteresowanego. Pogląd ten w pełni podziela Sąd orzekający.

Wobec powyższego Sąd uznał ,że wydana w sprawie decyzja odpowiada prawu a odwołanie wnioskodawcy nie jest zasadne. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Wobec przegrania przez wnioskodawcę procesu, Sąd przyznał pełnomocnikowi wnioskodawcy z urzędu kwotę 110,70 zł od Skarbu Państwa kasy Sądu Okręgowego w Łodzi w oparciu o treść §15 w zw. z §4.3 rozporządzenia ministra sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U z 2016 poz. 1715 ze zm.)